

Αξιολόγηση: μοχλός αποδόμησης του δημόσιου σχολείου

Της Σάσας Χασάπη

Η συζήτηση για την αξιολόγηση στην εκπαίδευση δεν είναι καινούρια. Είχε και συνεχίζει να έχει πολιτικό στίγμα και ιδεολογικό υπόβαθρο, γι' αυτό η προσπάθεια να εφαρμοστεί από τις κυβερνήσεις των τελευταίων δύο δεκαετιών συναντά καθολικές αντιστάσεις από το εκπαιδευτικό κίνημα.

Ο πρώτος μιας σειράς εκπαιδευτικών νόμων που ψηφίστηκαν με στόχο να αλλάξουν το χαρακτήρα της δημόσιας εκπαίδευσης προωθώντας και την αξιολόγηση ήταν ο 2525 /1997 με υπουργό παιδείας τον Γ. Αρσένη. Στο άρθρο 8 του νόμου αυτού «αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης» μπορεί κανείς να διαπιστώσει ότι οι προτάσεις Κεραμέως διέπονται από το ίδιο ακριβώς πνεύμα. Η επαναφορά της αξιολόγησης ως βασικής επιδίωξης στους μετά το 1997 εκπαιδευτικούς νόμους οφείλεται στο γεγονός πως αυτή τελικά δεν εφαρμόστηκε ποτέ.

Το 2013 η υπουργός παιδείας Α. Διαμαντοπούλου με το νόμο 4112/2013 θεσμοθετεί την Αρχή Διασφάλισης της ποιότητας στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση και με το Προεδρικό Διάταγμα 152 επιβάλλει την ατομική αξιολόγηση των εκπαιδευτικών. Το 2018 ο Κ. Γαβρόγλου, υπουργός Παιδείας της κυβέρνησης Σύριζα, με τον νόμο 4547/2018 ολοκληρώνει και διατηρεί ακέραιο το θεσμικό πλαίσιο της αξιολόγησης. Ο νόμος 4692/2020 της Κεραμέως, μέρος του οποίου έρχεται να εφαρμόσει η υπουργική απόφαση για την αξιολόγηση των σχολικών μονάδων, αποτελεί απλή συνέχεια των παραπάνω.

Εκτός από τη διεθνή εμπειρία εφαρμογής της αξιολόγησης σε εκπαιδευτικά συστήματα όπως αυτά της Βρετανίας και των ΗΠΑ, στο κομμάτι που αφορά την ελληνική δημόσια εκπαίδευση η Έκθεση Πισσαρίδη είναι αρκετά διαφωτιστική. Διαβάζουμε ειδικότερα:

«απαραίτητη είναι η συνεχής αξιολόγηση με βάση κριτήρια όπως οι επιδόσεις των μαθητών, το ποσοστό εισαγωγής των μαθητών στα Πανεπιστήμια, η σύνδεση της χρηματοδότησης των σχολείων με την επίτευξη εκπαιδευτικών στόχων, η δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων των αξιολογήσεων και η σύγκριση μεταξύ των σχολείων».

Οι μεθοδεύσεις του υπουργείου, λοιπόν, δεν έχουν να κάνουν με την αναβάθμιση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης, αλλά με έναν άλλο διακαή πόθο των κυβερνήσεων δεκαετίες τώρα: τη σταδιακή απόσυρση του κράτους από τη χρηματοδότηση των δημόσιων σχολείων και πανεπιστημίων, τη μετακύλιση του κόστους λειτουργίας υποδομών και εργαζομένων σε γονείς, εκπαιδευτικούς και... χορηγούς, την κατηγοριοποίηση και τελικά τη συρρίκνωση των σχολικών μονάδων, την αλλαγή του εργασιακού πλαισίου προς την κατεύθυνση της ελαστικής εργασίας και την ενίσχυση της ιδιωτικής εκπαίδευσης σε όλες τις βαθμίδες.

Ο νέος νόμος ανοίγει μια σκληρή περίοδο αναμέτρησης με το εκπαιδευτικό κίνημα. Η προώθηση της αξιολόγησης των σχολικών μονάδων είναι κρίκος σε μια αλυσίδα αλλαγών που έρχονται να μετασχηματίσουν τον χαρακτήρα της δημόσιας και δωρεάν εκπαίδευσης. Έρχεται λίγες βδομάδες μετά την ψήφιση του νομοσχεδίου για την εισαγωγή στα πανεπιστημιακά ιδρύματα και την ίδρυση πανεπιστημιακής αστυνομίας. Επόμενος διακηρυγμένος στόχος είναι η ψήφιση νομοσχεδίων όπως αυτό για την αυτονομία της σχολικής μονάδας και την υπαγωγή της στους δήμους και την ατομική αξιολόγηση των εκπαιδευτικών. Θα πρόκειται για σοβαρή ήττα αν τα παραπάνω εφαρμοστούν. Και αυτά θα είναι μόνο η αρχή.

Η καθολική σχεδόν συμμετοχή των εκπαιδευτικών στην απεργία-αποχή ήταν η συνέχεια του αγώνα που ξεκίνησε το μαχόμενο εκπαιδευτικό κίνημα συνολικά ενάντια στον νόμο Κεραμέως και αποτέλεσε συντριπτική ήττα για το υπουργείο Παιδείας και την κυβέρνηση. Η μάχη κερδήθηκε, ο πόλεμος συνεχίζεται μέχρι την οριστική νίκη.